

De Riepe

Het straatmagazine van Noord-Nederland

Thema

Groei

**Wie wil mag komen plukken
en gratis iets meenemen**

VERDER IN DIT NUMMER

- Symposium De Riepe
- Thuisgevoel in de schoonmaak

**KEURMERK
straat
krant**

PRIJS €2,10
waarvan €0,90
voor de verkoper

alleen kopen van
verkoper met badge

Groei is onvermijdelijk

Het woord *Groei* is veelomvattend. Vraag aan de mensen om je heen wat het betekent en je zult van velen een ander antwoord krijgen. De een denkt aan het kind dat zich ontwikkelt tot volwassene, de ander denkt aan het cultiveren van gewassen. Ikzelf denk bij het woord groei aan de ontplooiing van het individu, het vinden en benutten van je krachten en het koesteren van de eigenschappen die jouw unieke persoonlijkheid formeren.

Als kind verdrukte ik deze eigenschappen. Kinderen zijn immers conservatief. Ze willen erbij horen, ook al bestaat het heersende collectief uit domkoppen. Het individualisme wordt veracht en gewantrouwd. Een kind verfoeit het buitenstaanderschap.

Toen ik volwassen begon te worden heb ik mij uit het belemmerende harnas gewurmd. Ik ben mijn zonderlinge trekken gaan cultiveren en ontwikkelen. Ik kerfde de omtrek van mijn eigen individu uit een groot blok graniet dat voor mij de samenklontering van het collectivisme van mijn jeugd symboliseerde. De trekken die mij in de ogen van andere kinderen vreemd en het mikpunt van spot maakten, begon ik te omhelzen. ‘De mens is alleen datgene wat hij van zichzelf maakt’, zei de Franse filosoof Jean-Paul Sartre eens.

Laat u zich inspireren door de verhalen en artikelen die opgetekend zijn in deze Riepe. Ontdek wat de schrijvers en redactieleden verstaan onder het woord groei. Ik wens u veel leesplezier!

Robby Bakker

DE RIEPE

Het straatmagazine van Noord-Nederland

De Riepe, Gronings voor stoep, is het straatmagazine van Noord-Nederland. De Riepe verschijnt eens per maand. Het blad is een initiatief van stichting WerkPro. Mensen die om uiteenlopende redenen dak- en thuisloos zijn, verkopen het magazine. Onder deze verkopers vallen ook mensen uit andere landen, mensen die in Nederland en in hun land van herkomst weinig tot geen perspectief hebben. Alle verkopers dragen als legitimatiebewijs een registratiepasje. U betaalt voor het magazine €2,10. Daarvan is €0,90 voor de verkoper, de rest gaat terug naar het project. De Riepe is geen commercieel magazine; naast inkomsten uit verkoop worden middelen verworven uit sponsoring, subsidiëring, fondsen en advertenties. Eventuele meeropbrengsten zullen worden aangewend in het circuit van dak- en thuislozen.

Donateur worden?

Bel of mail naar het distributieadres voor meer informatie.

- Heeft u klachten over een verkoper? Noteer het pasnummer en bel naar het distributieadres.
- Niets uit deze uitgave mag worden gebruikt zonder toestemming vooraf van de redactie.

COLOFON

PROJECTBEGELEIDING WERKPRO
Antonie Grootenhuis

PROJECTBEGELEIDING STUDIO SPINLINK
Dominique Krauts

HOOFDREDACTIE
Dominique Krauts

REDACTIE
Wietske Aupers
Rudy Vane
Robby Bakker
Maarten Vermeulen
Jim Smit
Nadien Janssen

VORMGEVING
Dinah Jellema

FOTOGRAFIE
Frits Blom
Jaap ten Hoove
Remco Meijer
Annet Ritsema
Marga de Groot

VASTE COLUMNISTEN
Gerard Lohuis
Wilma Bouma
Eddy Sikma
Lydia Tuijnman
Marieke Werkman
Niek Heidanus

FOTOGRAFIE COVER
Marinus Hillenga

STRIP
Teun Boulogne

ILLUSTRATIES
Paul Kimkes
Robby Bakker
Dionne Hagedoorn

MET DANK AAN
Leger des Heils voor het ter beschikking stellen van de distributiefaciliteiten, subsidiënten, donateurs en anderen die een bijdrage leveren aan de financiering van dit magazine. En niet te vergeten: de vele vrijwilligers en stagiaires zonder wie dit project niet draaiende kan worden gehouden.

SPECIALE DANK
Gaat uit naar alle verkopers, schrijvers en dichters uit de groep van dak- en thuislozen.

BEGELEIDING VERKOPERS
Eddy Posthumus
Jeffrey Visser

De Riepe is een uitgave van WerkPro.

REDACTIEADRES DE RIEPE
Protonstraat 6
9743 AL Groningen
06-1147 8111
redactiederiepe@werkpro.nl

DISTRIBUTIEADRES DE RIEPE
WerkPro Groningen
Eemskanaal NZ 32a
9713 AB Groningen
Tel: 050-5791818 (09:00 - 13:00 uur)
e-mail: riepe@werkpro.nl
website: www.deriepe.nl
bankrek. NL38INGB0685757617
t.n.v. straatmagazine De Riepe

ISSN
2405-769X

INHOUDSOPGAVE

IEDER MENS DOET ERTOE!

Zorg voor Ambacht/Factory5 dagbesteding aan de Ulgersmaweg in Groningen is een sociale voorziening voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Fernando Krause vertelt wat Zorg voor Ambacht inhoudt.

4

10 DE RIEPE SYMPOSIUM

Om te vieren dat de Riepe 25 jaar bestaat, organiseerde de redactie op woensdag 23 november vorig jaar een symposium over de toekomst van dit bijzondere blad. Verkopers, redactieleden, fotografen, vormgevers, columnisten, lezers en betrokkenen gingen met elkaar in gesprek.

THUISGEVOEL IN DE SCHOONMAAK

De sfeer op het kantoor van Studio Spinlink verandert meteen als Roelof Kanon (61) het pand betreedt. Zijn klaterende lach is ontwapenend en bruist van positieve energie. Ondanks dat hij al vierendertig jaar schoonmaakwerk doet, is hij nog steeds enthousiast.

16

20 DE TUIN VAN EDANZ

Worteltjes, snijbiet, sperziebonen, courgettes en pompoenen. Het is maar een greep uit wat groeit en bloeit in de pluktuin van buurtcentrum Edanz in de Groningse wijk De Hoogte.

Marieke Werkman

Gekkenwerk

Oet Kloosterholt

Koken met een missie

Kunst op straat

Stop de tijd

Recht en krom

Jaap Krol

6

7

8

9

14

15

18

19

Businessclub

Ronnie en Ronny

Kruiswoordcrypto

Horoscoop

Straatklinkers

Opvanginstellingen

Straatkanjer

22

23

23

24

25

27

28

Ieder mens doet ertoe!

Door **Rudy Vane** Fotografie **Marga de Groot**

Zorg voor Ambacht/Factory dagbesteding aan de Ulgersmaweg in Groningen is een sociale voorziening voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Fernando Krause vertelt wat Zorg voor Ambacht inhoudt.

‘Wij zijn een ontwikkelplaats in de breedste zin van het woord. Je kunt het een dagbesteding noemen, maar tevens vindt hier ontwikkeling plaats. We zijn een laagdrempelige plek, wat inhoudt dat we niemand uitsluiten. Iedereen die zich graag wil ontwikkelen, ongeacht leeftijd of achtergrond, is hier aan het juiste adres. We starten bij een jaar of veertien tot en met zeventig plus. We zetten ons volledig in op inclusiviteit. We zijn er voor iedereen die een plekje nodig heeft om weer te kunnen en mogen zijn. De stappen die de mensen willen en kunnen maken stimuleren we als het ware door de verschillende afdelingen die we aanbieden. De afdelingen zijn meer het middel om uiteindelijk mensen vooruit te kunnen helpen. Je kunt kiezen uit vijf verschillende afdelingen: de fietsafdeling, brommer- en scootertechniek, de creatieve afdeling, de houtafdeling en de keuken.’

De fietswerkplaats en brommer- en scootertechniek

‘In de fietswerkplaats leer je de anatomie van de fiets kennen en je kunt op een laagdrempelige manier kennismaken met techniek, met draaiende onderdelen, met mobiliteit. Dat kan je helpen om een keuze te maken om wellicht iets te gaan doen in de techniek, om weer in een bepaalde structuur te komen en weer sociaal om te leren gaan met andere mensen, het kan je afleiding geven en helpen weer de deur uit te komen. Er zijn mensen die vanuit de fietstechniek voor een opleiding kiezen of misschien wel weer in de techniek gaan werken. Die uitstroom is er ook zeker. Maar als je nog niet zover bent om die stap te maken, dan blijf je gewoon hier aan de slag. Vanuit de fietstechniek heb je de mogelijkheid om door te stromen naar de brommer- en scootertechniek. Daar leer je dan hoe een brommer of scooter in elkaar zit.’

Jij doet ertoe

‘De werkbegeleiders zijn naast zorgverleners ook vakmensen. Ook al zijn we zorgverlener, we willen de mensen hier het gevoel geven dat ze hier niet zijn voor zorg, maar voor hun eigen ontwikkeling. Jij staat centraal. Wij kunnen vanuit onze achtergrond daar sturing en richting aan geven, maar we willen zoveel mogelijk laten zien dat jij hier de mogelijkheid hebt om aan jouw eigen doelen te werken. Daarbij is een nauw contact met eventuele externe hulpverleners gewenst. Dit is jouw werkplek, jouw stage, jouw ontwikkelplek. We willen de mensen hier laten zijn en laten ontdekken, het vertrouwen te geven, de waardering te geven, laten zien en merken dat je wel belangrijk bent, dat je er mag zijn. Dat je zelfstandig keuzes mag maken zonder dat wij daar een oordeel over hebben.’

Overige afdelingen

‘Naast de technische afdelingen hebben we onze creatieve afdeling waar je kunt leren tekenen, schilderen, in het naaiatelier werken of andere handvaardigheden te doen. Daar is ruimte voor het samenzijn met andere mensen en daar is het ook laagdrempelig. We stimuleren de samenwerking tussen de verschillende afdelingen. Daarnaast is deze afdeling ook geschikt om te werken aan weerbaarheid en zelfreflectie. Een filosofisch uurtje kan daar onderdeel van zijn. Zo staan er op deze afdeling meubelstukken gemaakt van fietsvelgen of van een complete fiets. Het mooie van de creatieve afdeling is dat ze verbinding heeft met iedereen. Daar worden echt de mooiste creaties gemaakt. Het is een laagdrempelige vorm van creatieve therapie. Daarin werk je zelfstandig maar word je ook begeleid. Het is mooi als mensen zelf met ideeën komen. Dat is ook het verschil met andere werkplekken waar alles al is vastgelegd. De mensen die hier komen zijn nog niet zover, ze hebben nog stappen nodig om uiteindelijk weer in dat ritme te komen. Ze vinden het fijn om zonder die druk zelf keuzes te maken van wat ze zelf vandaag gaan doen. En als de mogelijkheid er is om dat te faciliteren dan gaan we dat doen! Je ziet dat mensen op de groep zelfstandig aan projecten bezig zijn, maar elkaar ook steunen en helpen. Zo werken ze ook samen met de houtafdeling. Daar wordt bijvoorbeeld een tafel gemaakt die door de creatieve afdeling weer bewerkt wordt.

‘En dan heb je nog het stukje horeca, de keuken, een plek waar iedereen samenkomt voor een kopje koffie of je broodje te eten. Waar je verhalen deelt en waar je ook deel kunt nemen.

‘Het is trouwens ook mogelijk om op meerdere afdelingen te werken als dat bij jou past. Vandaag bij de fietsen, morgen op de houtafdeling en overmorgen in de keuken. Dat kan bij ons, veel andere organisaties zijn daar niet geschikt voor. Dat is een keuze die mensen hier hebben.’

Lopen en rennen

‘Van ons mag je verwachten dat als jij begint te lopen, wij voor jou gaan rennen om te zorgen dat jij uiteindelijk daar komt waar jij wilt zijn. Je moet wel zelf de stap gaan nemen, maar als het jou niet lukt om die stap te nemen, ook dan zijn we er. We houden je vast als het nodig is en we laten je weer los wanneer het kan.’

Kinderfietsenplan

‘Bij Zorg voor Ambacht werken we ook mee aan het kinderfietsenplan van de ANWB. Ik vond het belangrijk om ons daarvoor beschikbaar te stellen, we begeven ons op het sociale domein maar we willen ook op een andere manier iets terugdoen. We hebben dit plan eerst voorgelegd aan de deelnemers en uitgelegd waarvoor het is en ze hebben ermee ingestemd. Het is de bedoeling dat als een kind de fiets ontgroeit is, ze weer terug mogen komen voor een andere fiets.’ ♦

Muurvast

MARIEKE WERKMAN

Illustratie **Robby Bakker**

Die middag stond ik in huis te dralen. Mijn flesje water had ik in mijn tas gedaan. Eenmaal buiten stak ik mijn fietssleutel in mijn slot. Deze klikte open. Mijn huis en fietssleutel borg ik zorgvuldig op in het daarvoor bestemde vakje in mijn tas. In het verleden was ik weleens de huissleutel vergeten. Mijn hoofd erbij houden als ik op pad ga is belangrijk. Ik dacht aan de keer dat mijn moeder en oma op bezoek waren. We waren buitengesloten. Hierna reden we de halve stad door naar een vriendin die gelukkig een reservesleutel had. Mijn bevriende burens hebben inmiddels een reservesleutel.

Ineens stakte de rits in mijn tas. Er zat een stuk stof tussen. Ik vloekte hardgrondig. Uit ervaring wist ik dat hard trekken de boel zou verergeren. Dit had ik al eens meegemaakt. Dat ik mijn eigen frustraties botvierde op een apparaat dat afwijkend gedrag vertoonde. Tijdens het schrijven van de zoveelste sollicitatiebrief liep mijn computer vast. Hij leek er, net als ik, genoeg van te hebben. Ik sloeg één keer hard met mijn vuist op het keyboard. Bam. Het bleek de genadeslag. Of de ingewikkelde blouse met rits en het vastzittende ceintuur dat om je lijf gedrapeerd moest worden via vreemde gaten die aan de zijkant zaten. Ik raakte iedere keer verstrikt in het onding. De blouse heeft het ook niet overleefd.

Het korte lontje wat betreft geduld probeer ik te temmen. Ik ging weer naar binnen en haalde een paar keer diep adem en nam een slok water. Dat hielp om rustiger te kunnen reageren. De rits zat muurvast. Nadat ik tien minuten met de tas aan het sjorren was vloog de rits ineens open. Opgelucht fietste ik mijn straat uit. Aan het eind van de straat stonden politieagenten. De weg was met een rood/wit gestreept lint afgezet. Ik keek naar rechts en zag een auto total loss half over de weg staan. Het was een nare aanblik. want de voorkant was verdwenen. Het leek ernstig. Ik vroeg aan een omstander hoelang geleden dit was gebeurd. De vrouw keek me aan en antwoordde: ‘Oh, zo’n tien minuten geleden. Er zijn net mensen door ambulances weggebracht.’ Ik fietste snel van de plek des onheils vandaan. Mijn hart klopte in mijn keel. Ineens keek ik anders naar het voorafgaande. Die verrekte tas had er toch maar mooi voor gezorgd dat ik heelhuids mijn weg kon vervolgen.

GEK KEN WERK

Wouts trauma

Door **Gerard Lohuis** Illustratie **Dionne Hagedoorn**

Wout heeft het helemaal gehad. Hij is boos tot op het bot. Op de politie want die helpt hem niet, zelfs niet nadat hij een raam op het politiebureau heeft ingegooid. Hiervoor heeft hij met verschillende agenten gesproken en aangegeven dat niemand hem helpt. De glasscherven zijn de getuige van zijn dreiging dat hij door gaat slaan. Met een stevige schouderklop en een vette bon op zak is hij erna de straat weer opgestuurd. Hij is nog bozer op de verslavingszorg omdat die hem niet kan helpen. Het blowen is niet ernstig genoeg. Van tevoren had hij stevig gedronken maar een verloederde indruk had geen effect op de bereidwilligheid van de zorgverlener. De GGZ ziet geen psychiatrische problemen, wel iemand die het psychisch moeilijk heeft. De hele wereld kan hem gestolen worden. Geen huis en geen baan, laat staan een vriendin. Niets van dit alles en dat past niet bij een man van 27. Langzamerhand voelt hij zich door iedereen in de steek gelaten en zijn agressie neemt toe. Hulpverleners waarschuwen elkaar om uit te kijken voor Wout die op oorlogspad is. Ik waarschuw collega’s dat hij onverwacht kan binnenkomen. Mogelijk begaat hij een stommitieit en wordt hij opgepakt.

Het is maandagochtend en ik zie Wout buiten lopen. De adrenaline schiet omhoog en ik ben voorbereid op een heftige confrontatie. In deze toestand is er geen redelijkheid van hem te verwachten. Hij heeft vroeger te veel moeten incasseren totdat hij leerde dat de taal van vuisten ook een boodschap overbrengt. Tot zijn zevende is hij op allerlei manieren door zijn vader

gekleineerd en beschimpt. Zijn moeder probeerde hem nog enigszins te beschermen waardoor er thuis nog meer spanning ontstond. Op zijn achtste gaf hij zijn vader vanuit paniek een slag in het gezicht en merkte dat vader hiervan schrok. Op school ging hij vanaf dat moment zijn pesters te lijf en van een schlemiel veranderde hij in een jongen die er ineens bij ging horen. Het is allemaal verleden tijd en het resultaat komt nu luid scheldend binnen.

Ik meld dat ik hem niet kan helpen en bang ben als hij zo tekeer gaat. Dat helpt. Hij weet ook dat er anders niets gebeurt. Ik spreek af dat ik een hand opsteek als hij me bedreigt en dat hij moet stoppen als dat het geval is. Ook dat werkt. Na de eerste bijeenkomst zie ik hem nog vele malen, steeds met de opdracht om met zijn agressie te leren omgaan. Met in het vooruitzicht mijn hulp om huisvesting te vinden.

Het is de dag waarop ik met Wout naar de woningbouw ga. Onze afspraak is dat hij vooral zijn mond dicht houdt als ik mijn hand opsteek. De consultant vraagt na afloop van het gesprek waarom iedereen zo veel moeite heeft met Wout. Wout kijkt als de vermoorde onschuld en mompelt iets over persoonlijke groei. Twee maanden later heeft hij zijn onderkomen. En hij heeft een trauma van een man die steeds zijn hand opsteekt, maar dat heeft hij er wel over. Zegt hij.

Gerard Lohuis is sociaal-psychiatrisch verpleegkundige bij BuurtzorgT

OET KLOOSTERHOLT

Door **Dick Bijmolt**

POSITIEF ONTWIKKELEN

In een locatie was ik net gearriveerd, het liep er niet goed. Al observerend zag ik op het personeelskantoor een terugkerend tafereel. Een medewerkster die er al jarenlang was, zat aan het bureau te werken, het andere personeel sloopt om haar heen om haar niet te storen. Dat bevestigde mijn idee wat ik al had. Deze medewerkster had te veel macht binnen het team gekregen en verstikte de ontplooiing van de rest. Mijn ingreep bestond uit dat ik haar naar elders wilde promoveren. Ja, promoveren, want ze had best capaciteiten. Alleen wilde ze dat niet. Die had je ook, dat mensen zich met huid en haar binden aan een locatie. Ze wist het team achter zich te krijgen en gezamenlijk trokken ze naar het hoofdkantoor om hun beklag te doen, Miep moest blijven. Dat nieuws ging door de hele stichting: mijn locatie had het hoofdkantoor bezet! Het resulteerde in dat ik een paar weken later tegenover dat hele team zat, met personeelszaken en regiomanager erbij. De hele zaal was vol. Natuurlijk bleef ik bij mijn standpunt, met inachtneming van het belang van Miep. De laatste voelde dat ook wel aan, want maanden later meldde ze mij haar ontslag. Ze zei ook nog dat ze mijn houding nooit als op de persoon gericht had gevoeld, wat ook klopte. In de jaren erna bloeide het team op in allerlei opzichten.

De locatie was vanuit de historie vooral bezet met bewoners van laag niveau. Door overlijdens dunde de bezetting uit en kwamen er weinig nieuwe mensen van die categorie. Het is zo dat er weinig mensen met Down meer worden geboren, omdat die voortijdig geaborteerd worden. Wel kwamen er mensen binnen van hoger niveau. Het personeel, vooral verzorgend ingesteld, was dat niet gewend. Zo kwam er een vrouw, van middelbare leeftijd, wonen die op zaterdag aankondigde naar de disco te willen. Dat leidde tot consternatie onder de begeleiders. Hoe moest dat wel niet, stel dat ze dronken zou worden, of mannen haar lastig zouden vallen. En ze zou vast midden in de nacht terugkomen, moest de slaapdienst daarvoor uit de slaap gehaald worden? Maar van lieverlee begon men aan het idee te wennen en veel later werd het geaccepteerd. Ook met andere problemen leerde men omgaan, maar soms ook niet omdat de cliënten te complex waren. Met name mensen van hoog niveau deden zich bij de intake vaak voorbeeldig voor. Ook de verwijzers die meekwamen zagen weinig problemen, men moest de cliënt tenslotte kwijt. Maar na plaatsing bleken ze vaak niet handhaafbaar. En ook daarvan werd weer geleerd.

KOKEN MET EEN MISSIE

Oma's trukendoos

Door **Lydia Tuijnman**

De geringste beweging op de gasmeter jaagt mij tegenwoordig diepe schrik aan: ineens kijk ik met stijgende weerzin naar de ooit zo vrolijk ogende blauwe gasvlammetjes van mijn fornuis. Meedogenloze ingrepen in mijn kookroutine blijken niet te vermijden! Doof de vuren! Exit schotels die de oven urenlang naar 200 graden jagen!

Mijn oma indachtig, greep ik naar beproefde middelen. Bij de kringloop veroorloofde ik mij de aanschaf van een hogedrukpan, tien euro. Een spaarwonder! Aardappels en spruitjes zijn nu in drie minuten beetgaar, een stoofpot neemt drie kwartier, in plaats van twee à drie uur. Ook haalde ik beppes petroleumstelletje van zolder. Bij mijn moeder is het nooit uit de keuken verdwenen, ze stooft haar groente erop, heel zachtjes pruttelt het voor zich heen en dat kost, relatief, geen spreekwoordelijke drol.

Ten slotte maakte ik van een boodschappenkrat, klikjes isolatiemateriaal zoals radiator- en noppenfolie en een oude wollen deken, een hooikist. Ooit een uitkomst voor de huisvrouw in tijden van brandstofschaarste, daarna laatdunkend verwezen naar het vergeethoekje. Onterecht! Een pan zilvervliesrijst, aan de kook gebracht, is daarin na een uur nog niet aan te pakken, zo heet. En de rijst is rul en gaar. Voor niks!

Wil je ook zo'n geniale kist? Dan zijn er uiteraard peperdure ecostoven in de handel, want de commercie slaapt niet.

Als je wilt weten hoe je zelf zo'n ding maakt, google dan even, zelfs chique woonbladen tuimelen over elkaar heen met tips.

Zo komt Jantina Splinter door deze bitter dure winter, de gasmeter doet er het zwijgen toe, maar de tafel staat niettemin vol met geurige en dampende gerechten.

Symposium over nóg 25 jaar De Riepe

EEN INSPIRERENDE MIDDAG

Door **Wietske Aupers** Fotografie **Remco Meijer**

Om te vieren dat de Riepe 25 jaar bestaat, organiseerde de redactie op woensdag 23 november vorig jaar een symposium over de toekomst van dit bijzondere blad. Verkopers, redactieleden, fotografen, vormgevers, columnisten, lezers en betrokkenen gingen met elkaar in gesprek: over hoe het blad er uit moet zien, wat er in moet staan en hoe we nog beter de onderbelichte kant van de samenleving een podium kunnen geven.

25 JAAR DE RIEPE

Er heerst een gezellige drukte zo rond het middaguur op de redactie van De Riepe. Deelnemers aan het symposium komen binnen, krijgen een persoonlijk naamkaartje uitgereikt en nemen vast een kopje koffie of thee. Dagvoorzitter Claudia ter Veen heet iedereen welkom en licht nog eens het doel van het symposium toe: 'De Riepe bestaat 25 jaar. We gaan op weg naar de volgende 25 en hebben jullie hulp daar bij nodig!' Ze heeft een kort gesprekje met wethouder Inge Jongman. 'De Riepe is een begrip', zegt deze. Het is goed dat het blad er is, laten we dat vasthouden.' Ze meldt verder dat ze graag een keer op stap zou willen met De Riepe.

Claudia memoreert kort het overlijden van verkoper Henk van der Veen. Iets wat veel lezers die de krant bij hem kochten heeft aangegrepen. Tony Grootenhuis, projectleider Twaalfde Huis geeft aan dat zijn verkooppunt uit respect even leeg zal blijven.

Geld en status

Claudia interviewt per telefoon oprichter en oud-hoofdredacteur van De Riepe, Wim Reckers. Hij vertelt dat de gemeente eind jaren negentig met de handen in het haar zat, vanwege een groep dakloze mensen die overlast veroorzaakten. WerkPro kreeg het verzoek om iets te bedenken om deze groep bezig te houden. Dat werd straatmagazine De Riepe. Het eerste nummer, met Herman Brood op de cover, was meteen een succes. Wim: 'De oplages waren eerst veel te laag. En winkels vonden het eerder positief, dan dat ze er last van hadden. Ze waren zo trots en blij dat ze een verkoper als het ware adopteerden.' Wim bezocht andere straatkranten om te kijken hoe die het

deden. Voor onderwerpen ging hij te rade bij de verkopers. 'Die wilden vooral veel sport.' Wim legt uit dat verkopers al die jaren niet alleen blij zijn met het geld, maar ook met de status die de verkoop van het blad oplevert, kopers die tegen hen zeggen 'je bent goed bezig.' Nu het aantal verkopers laag is, door de krapte op de arbeidsmarkt, lijkt het Wim een goed idee om de verkoop daarbij open te stellen voor mensen die vrijwel niet kunnen rondkomen. Als idee voor de inhoud noemt Wim nog: een dakloze meenemen naar een chique restaurant of naar een concert van Imca Marina, en daar dan over schrijven. Hij besluit met te zeggen: 'De Riepe moet gewoon blijven.'

Lezersonderzoek

Riepe-hoofdredacteur Dominique Krauts licht de uitkomsten van het lezersonderzoek toe. Dominique: 'Lezers zijn positief, lezen artikelen en columns even graag. Ze zouden nog meer verhalen over dak- en thuislozen willen zien en vaker interviews die vanuit de mens geschreven zijn.'

Vrijwillig dakloos

Vervolgens wordt er een kort filmpje van Youri Verweij vertoond, die er vrijwillig voor koos om dakloos te zijn. Daarna wordt hij geïnterviewd door Claudia die hem vraagt hoe het nu met hem gaat. Youri vertelt hoe hij steeds meer vertrouwen krijgt in zijn onderneming en dat hij blij is met de filmpjes die Studio SpinLink, waar de redactie is gehuisvest, over hem maakt. Youri's idee voor de Riepe: een keer een artikel wijden aan de stichting Briefadres. Zij helpen mensen zonder vaste verblijfplaats om een postadres te krijgen. Youri: 'Wil je geld hebben, dan moet je een postadres hebben.'

Claudia vraagt aan Riepe-verkoper Gerrit Bakker wat een goed moment is om te verkopen. Hij is daarin heel stellig: 'Het is een grote tombola. Soms verkoop je veel, soms maar een of twee. In het donker verkoop je in elk geval niks.' Hij verkoopt het meest aan oudere mensen met een rollator '... en die komen voor het donker.'

Doordat je met veel verschillende mensen brainstormt kom je tot interessante conclusies

Wat komt er op de cover?

Dan is het tijd geworden voor het publiek om zich in groepjes op te splitsen en in workshops creatief aan de slag te gaan. In workshop 1 buigen drie groepjes zich over de vraag wat een ideale voorkant zou zijn. Een van de groepjes komt tot de conclusie dat een vrolijke voorkant henzelf in elk geval aanspreekt. Veel mensen zien graag personen op de cover, maar een Riepe-verkoper geeft aan een natuurfoto erg mooi te vinden. Zoals een van de deelnemers later zei: 'Doordat je met veel verschillende mensen met verschillende achtergronden ging brainstormen, kwam je tot interessante conclusies.' Opvallend was nog het idee om een houder te maken om de Riepe in te presenteren en om een sticker te maken met een QR-code die de verkoper op het verkochte krantje kan plakken, waarmee de koper door de code te scannen, naar het persoonlijke verhaal van de verkoper gaat.

Out of the box

In Workshop 2 drukt workshopleider Rein de Vries de deelnemers op het hart vooral out of the box te denken. De deelnemers buigen zich in groepjes van vier over de vraag wat een ideale inhoud zou kunnen zijn. Bijzonder is dat artikelen over jongeren worden genoemd, maar ook over bejaarden. Een idee om de eerste groep te bereiken is BN'ers interviewen die jongeren aanspreken. Twee groepjes zien graag persoonlijke verhalen. Van een van de groepjes mag dat over een bredere groep gaan, dan alleen dak- en thuislozen. Bijvoorbeeld mensen met een uitkering of mensen die het zwaar hebben door de energiecrisis. Ook genoemd worden verhalen waar daklozen wat aan hebben. Opvallend idee is een gasthoofdredacteur vragen. Ook een ruilhoek is een creatief idee: een plek in het blad waar mensen die iets weg willen geven of mensen die iets heel hard nodig hebben, een kleine advertentie kunnen plaatsen.

Jongeren opzoeken

Workshop 3 gaat over de onderbelichte kant van de samenleving en hoe je die bereikt. De deelnemers komen tot de conclusie dat er een grote groep dak- en thuislozen is die onzichtbaar is en dat het van belang is deze groep te vinden en er over te schrijven. Omdat het vaak jongeren zijn is jongerenontmoetingscentrum Jimmy's een goede plek om eens een kijkje te gaan nemen, en een digitaal medium om goed in de gaten te houden is TikTok. Om een bredere groep te bereiken zijn de voedselbank en het Leger des Heils instanties om goed contact mee te houden en af en toe eens te vragen wat hen opvalt. En de straat opgaan! Mensen op straat direct aanspreken voor interviews. Ook het advies aan redacteuren om niet bang te zijn om over je eigen ervaringen te schrijven wordt gegeven. Omdat onderbelichte groepen niet altijd met naam en toenaam genoemd willen worden moeten anonieme verhalen mogelijk zijn, maar alleen als het niet anders kan, aldus de meerderheid.

Er is een grote groep dak- en thuislozen die onzichtbaar is

Duurzaamheid

Als de eerste drie workshops afgelopen zijn, worden de groepjes door elkaar gehusseld en splitsen ze zich opnieuw op in 7 groepjes met de opdracht: neem wat je zojuist besproken hebt mee en maak een Riepe promotieplan met de focus op duurzaamheid. Dat thema mag op allerlei manieren geïnterpreteerd worden, duurzaamheid betekent vooral dat De Riepe blijft bestaan de komende 25 jaar. Na afloop mag elk groepje zijn ideeën pitchen. De sticker met QR-code, waarmee je op internet het verhaal van de verkoper kunt lezen, maakt veel mensen enthousiast. Ook het benoemen van een of meerdere Riepe-ambassadeurs kan op brede waardering rekenen. De suggestie om abonnementen op De Riepe mogelijk te maken, vindt bijval. Dit zou dan moeten kunnen voor grote bedrijven, bibliotheken of praktijken met een wachtkamer. Zij zouden dan een Riepe op een leestafel kunnen leggen. Niet te veel, want mensen moeten wel aangespoord worden om het blad te kopen. Een abonnement voor opvanginstanties wordt eveneens genoemd, zodat daklozen zelf in staat zijn om De Riepe te lezen. Een goede ondersteuning van de verkopers wordt cruciaal genoemd, bijvoorbeeld door een cursus straatverkoop. Aandacht in het blad voor grote evenementen is evenzo een punt dat meerdere keren genoemd wordt. Elk groepje heeft zich gebogen over de vraag met wie de redactie vooral een keertje contact op moet nemen. Om

er een paar te noemen: Arjen Robben, Daniel Lohues en Koen Schuiling. Contact met lokale influencers wordt belangrijk genoemd en met de nachtburgemeesters in Groningen, Friesland en Drenthe.

Het Riepe-logo in beeld en duizend euro voor het blad

Er zijn veel ideeën voor merchandising: hesjes voor de verkopers met Riepe-logo, warme sjaals met Riepe-logo, jassen, tassen en bij warm weer: een parasol. Er is een prijs voor het beste idee. De jury bestaat uit drie personen. Verkoper Romulus Cirpaci, Tony Grootenhuis en Riepe-redacteur Wietske Aupers. Zij kiezen voor het beste merchandiseproduct: een stoeptegel met Riepe-logo. Riepe betekent immers stoep of stoeptegel. De bedenkers nemen de prijs, een ingelijste Riepe-cover, vol blijdschap in ontvangst. En zo wordt het niet alleen een inhoudelijk bezinningsmoment, maar ook een echt feestje. Claudia vat de dag samen en geeft dan nog kort het woord aan Dirk Spijk van het Augustinuscollege. Zijn school heeft de Nationale Onderwijsprijs gewonnen, voor hun project over dak- en thuislozen waaraan De Riepe heeft bijgedragen. Het Augustinuscollege schenkt het hele bedrag van 1000 euro aan De Riepe. Dat is nog eens een felicitatie! Daarna is het tijd voor de borrel, waar nog veel inspirerende gesprekken worden gevoerd. En zeer diverse mensen elkaar nog weer beter leren kennen. ♦

KUNST OP STRAAT

Giezelbaarg

Door **Natalja Oosterbaan** Fotografie **Marinus Hillenga**

Het is momenteel erg *bon ton* om publiekelijk excuses aan te bieden voor historische misstanden. Roermond deed het onlangs nog voor haar heksenvervolging tussen 1613 en 1614. Burgemeester Rianne Donkers omschreef het als een zwarte bladzijde uit de geschiedenis van haar stad. “Nergens anders in Nederland zijn in korte tijd zoveel vermeende heksen voor het gerecht gebracht en terechtgesteld als in Roermond”. Nou, hier in Groningen konden we er ook wat van. Waar Roermond negenenvijftig vermeende heksen verbrandde, waren dit er in de provincie Groningen minstens zevenenvijftig tijdens de 16e eeuw.

Wie de reis oostwaarts aandurft kan ter hoogte van Wessinghuizen, diep in Oost-Groningen, een desolaat ogend heuveltje met bomen vinden. De Geesenberg, oftewel Giezelbaarg. Met klimop begroeide bomen en grillige takken steken er schril af tegen de grijze lucht en omliggende akkers. Deze metershoge zandrug was tussen 1587 en 1597 het decor van minstens twintig heksenverbrandingen. Eeuwenlang torende er een galg op deze executieplaats van de heerlijkheid Westerwolde. De rooms-katholieke kerk stimuleerde de vervolging van iedereen die zich met “duivelse hekserij” inliet. In die diepreligieuze tijd vol epidemieën en bijgeloof konden de meest onschuldige zaken iemands doodvonnis betekenen. Kennis van medicinale kruiden, voorspellende gaven, geestelijke of lichamelijke beperkingen, excentriek gedrag, een burenruzie... Als zulke vrouwen of meisjes niet direct bekenden, nam de rechter zijn toevlucht tot een godsoordeel. Om op een bezem te kunnen vliegen moesten *toveressen* zo licht zijn dat ze niet zonken in water. Menig vrouw eindigde op de brandstapel doordat de rokken die zij droeg het zinken voorkwamen. Op 13 mei 1587 werden Anna van Mekelenburgh, Dorothea vann Danswick en Aleith Wachters op de Giezelbaarg levend verbrand. Op 6 juli volgden Trine, Fenne, Anna en Allicke. Tot 1597 laaide het vuur vervolgens maar liefst vijftien keer hoog op. In het Groningerland werden mensen daadwerkelijk op de brandstapel gezet wegens toverij, wat in Friesland en Drenthe bijvoorbeeld niet gebeurde. En zo rechtvaardigt Oost-Groningen, bekend van plaatsen als Hongerige Wolf, zijn toch al wat *unheimische* reputatie maar weer eens.

In de gemeente Roermond wil men nu opnieuw aandacht schenken aan de heksenvervolgingen door herdenkingsmonumenten te plaatsen. Op onze eigen Oost-Groningse heksenberg herinnert slechts een kleine gedenksteen aan de gruwelen van weleer. Ik stel daarom voor dat deze column gaat over een nog niet bestaand kunstwerk. Een toekomstig kunstwerk. Iets subtiels als een metershoge bronzen brandstapel bijvoorbeeld.

GELOGEN

Door **Saffira Rijke**

Zo speelde ze uren met haar plastic diertjes in de tent op ‘onze’ boerencamping, zo stapte ze (met haar net twintig jaar) in haar eentje op het vliegtuig naar Zuid-Korea, om daar, alleen, te gaan backpacken. (Ja echt. Naar Zuid-Korea.) Zo hing ze met haar duimpje in haar mond heerlijk tegen mijn borst, zo moet ik haar (met haar tien jaar) éventjes met rust laten: ze is aan het chillen in Minecraft, met vrienden. Buitenspelen doet ze later wel weer. Oké? Zo geloofde ze ieder woord dat ik tegen haar zei en zo moet ik haar er (met haar zeven jaar) van verzekeren dat ik echt niet overál haar hele leven over gelogen heb.

Op een doodgewone dag, afgelopen zomer, vroeg ze me zomaar, zonder inleiding, of Sinterklaas wel echt bestaat. ‘En nu wil ik het écht weten mama!’ Ik zag haar oogjes nat worden. Haar handje voor haar mond, een snik. En niet, zoals ik eerst dacht, omdat Sinterklaas niet bestaat. Maar omdat ik gelógen had. ‘Hebben dino’s dan wel echt bestaan? En vleermuizen? Zijn jullie wel mijn echte papa en mama?’ Na uitleg dat het bij Sinterklaas niet echt om “liegen” gaat, kwam ze tot de conclusie dat ze het toch liegen blijft noemen. Want ‘ik weet wel dat het geen liegen is, maar ik weet niet hoe ik het anders moet noemen, en je begrijpt wel wat ik bedoel’. En of Jezus dan wél echt bestaat. Samengeknepen oogjes als ik zeg dat heel veel mensen zéker geloven dat Jezus echt heeft bestaan en nog steeds ergens is. Ik ben ervoor gewaarschuwd, maar ze groeien zo onverwachts hard, dochters. En dan, ergens eind oktober, ’s avonds na het voorlezen, als pepernoten al niet meer interessant zijn en het eerste verlanglijstje geschreven is (*een barbi met droomkemper en tooverlichtjes als ’t u blijft*): ‘Maar, die Sinterklaas bij de sporthal. Die heeft ons wel horen zingen, zei hij. Hoe kan dat dan?’

En, terloops: ‘Wist je dat ons hele huis leeft? ’s Nachts loopt het soms naar de kerk, want ze zijn vrienden’.

Soms staat de tijd gelukkig even stil en gaat groeien iets minder hard.

S
T
O
P

D
E

T
I
J
D

Thuisgevoel in de schoonmaak

Door **Arnold de Meijer** Fotografie **Frits Blom**

De sfeer op het kantoor van Studio SpinLink verandert meteen als Roelof Kanon (61) het pand betreedt. Zijn klaterende lach is ontwapenend en bruist van positieve energie. Ondanks dat hij al vierendertig jaar schoonmaakwerk doet, is hij nog steeds enthousiast.

‘Zoals zoveel Groningers ben ik geboren in Huize Tavenier’, vertelt Roelof, achter een kop thee. ‘Ik ben de oudste en heb nog twee broers. Mijn vader werkte bij confectieatelier Muller & Co en mijn moeder bij supermarktketen De Gruyter. Ik had moeite met mijn vader, want hij was altijd zo negatief. Daar heb ik niets mee.’

Schoonmaak

‘In het Individuele Technische Onderwijs heb ik geleerd voor timmerman. Vervolgens heb ik gewerkt bij de post en in de montage. Maar dat was geen succes, hoewel ik de post wel heel leuk vond. Na een tijd kwam ik in de schoonmaak terecht. Dat vind ik heel leuk. Nog steeds. Ik heb het thuis ook graag netjes. Door mijn lichte vorm van autisme heb ik heel veel moeite met verandering. Een tijdje geleden heb ik gekeken of het mogelijk was om als postsorteerder te gaan werken bij Cycloon, maar daar was te weinig werk om dat fulltime te doen. Ik ga nu gewoon lekker door tot aan mijn pensioen. Ik ben erg blij met mijn werk en kan mijn ei erin kwijt. En de sociale contacten onder het werk zijn voor mij net zo belangrijk. Ik mag graag praten, maar er moet natuurlijk wel balans zijn tussen kletsen en poetsen.’

‘Het is dankbaar werk, maar wat ik wel vervelend vind is dat mensen overal hun zooi laten slingeren. Wat ik ook vervelend vind is als ik de wc’s aan het schoonmaken ben, dat mensen dan net op dat moment er gebruik van willen maken. Maar ook dan blijf ik positief, want zo ben ik nu eenmaal.’

Buiten op de fiets

In zijn vrije tijd klimt Roelof op de fiets. ‘Brood en koffie mee, ergens picknicken, een hapje eten in een restaurant. Dat is echt genieten. Ik vermaak me prima.

‘Buiten zijn is voor mij heel belangrijk. In 2019 heb ik een ongeluk gehad. Het stoplicht sprong op rood en ik had al het gevoel dat het mis zou gaan. En jawel, ik werd aangereden door een bus. Meteen ambulance en politie erbij. Op naar het ziekenhuis. Mijn linkerarm zat onder de schaafwonden en lag helemaal open. Veertien dagen in het ziekenhuis. Maar ja, ik moet frisse lucht hebben, dus ik met mijn infuuspaal naar buiten. Heerlijk was dat. Gelukkig is het met mijn arm weer helemaal goedgekomen.’

Voortschrijdend inzicht

‘Als ik terugkijk, denk ik dat ik het aardig gedaan heb. Uit mijn mogelijkheden heb ik het maximale gehaald. Ik had wel wat anders gewild, maar dat was niet haalbaar. Dus moet je tevreden zijn met datgene wat je wel hebt en daar je beste beentje in voor zetten. Het accepteren dat je op de plek zit, waar je hoort. Dat is niet alleen inzicht, maar ook groei.’ ♦

De reis door het leven

Door **Niek Heidanus**

Levensfasen. Herkenbare fasen in het leven van de mens die variëren van babytijd tot hoogbejaard. Het doorlopen van deze fasen kan gezien worden als een reis door het leven. We maken die reis het liefst in liefde en goede gezondheid, maar niet iedereen is dat geluk gegund. Ik sta regelmatig cliënten bij die reeds in de wortel zijn beschadigd en die als kind pedagogisch en affectief zijn verwaarloosd. Bij wie geen veilige gehechtheid met de ouders aanwezig is geweest. Zo heb ik een cliënt die als driejarig jongetje werd mishandeld, bijna alleen chips en cola kreeg en voornamelijk naar pornofilms zat te kijken. Helaas is geen woord overdreven. Zo'n kind maakt geen natuurlijke en gezonde groei door en ontwikkelt

Mr. N.A. (Niek) Heidanus, Advocaat bij FORUM Advocaten & Rechtsanwalt te Groningen

een scheefgroei in zijn persoonlijkheidsontwikkeling. Dat betekent dat op zeer jonge leeftijd de wortels aanwezig kunnen zijn voor de ontwikkeling van allerlei stoornissen en handicaps. Dat een dergelijk beschadigd jong kind op latere leeftijd ontspoort en als slachtoffer ook slachtoffers maakt, is enigszins voorspelbaar. Het is een treurige waarheid dat scheefgroei zelfs tot een enkeltje longstay kan leiden.

De reis door het leven kent doorgaans veel hoogtepunten en waardevolle groei, maar vaak ook de nodige teleurstellingen en tegenslagen. Het kan zijn dat je roadblocks tegenkomt, waardoor je niet verder kunt reizen. Dat je door tegenslagen, verdriet en rouw even niet verder komt en in rondjes blijft dolen. Maar vroeg of laat overwin je het obstakel en ga je verder op de levensweg. Soms heb je daarbij hulp gekregen van een vriend, partner of hulpverlener. Zeg maar een reisbegeleider die jou in een moeilijke fase naar de juiste weg heeft genavigeerd.

Het leven als reis is ook het zoeken naar de zin van het leven. De reis die wij moeten ondernemen om een zinvol en goed leven te vinden. Bij die zoektocht ondervindt de een veel bochten, terwijl de ander een rechte weg krijgt. Maar een pittige bergpas met veel haarspeldbochten kan je uiteindelijk naar prachtige toppen en vergezichten brengen. De smalle weg is vaak zoveel boeiender dan de brede (voorspelbare) weg.

De reismetafoor voor het leven is treffend: geboorte en dood zijn vergelijkbaar met vertrek en aankomst. Je gaat op weg en maakt een mooi reisplan. Je bouwt je leven op met bagage en kapitaal. Soms neem je een verkeerde afslag en kom je op plekken waar je niet had moeten zijn. Sommige mensen verliezen hun bagage en kapitaal en zelfs het allerbelangrijkste: de kwaliteit van het leven, zoals vrijheid en goede huisvesting. Helaas heeft niet iedereen een goed plan en onderweg evenveel geluk.

Onze levensweg is altijd afhankelijk van anderen. We kunnen het niet alleen. Niet iedereen staat aan het roer en zet de koers uit. Maar de motor in de machinekamer moet ook bediend worden en dat werk in het kloppende hart van de boot is evenzeer essentieel. Alleen samen kunnen we een geslaagde levensreis maken. Het goede leven is geen individuele reis, het is iets dat je met elkaar moet realiseren. Het is uiteindelijk de bedoeling dat je goed aankomt en een mooie eindbestemming bereikt.

Zorgen

Ik denk geregeld met zorgen terug aan de jaren zeventig, het decennium waarin ik ben geboren. Meestal wordt er gezegd dat vroeger alles beter was, maar heel veel dingen waren toen slechter. Uitlaatgassen van auto's benamen je als fietser of wandelaar de adem en de uitstoot van gifstoffen uit fabriekspijpen was ongekend.

Mijn zorgen gaan trouwens vaker over nu. Over hoe vroeger een aantal dingen toch beter waren. Onlangs herinnerde ik me namelijk dat je je als kind tegen het einde van het schooljaar altijd zorgen begon te maken over de aankomende zomer. Hamvraag was of er wel zon zou zijn. Zomers konden verregenen of zich schuil houden onder een dik, grijs wolkendek. Andere zomers zomerden slechts met mate. Er waren dan veel stapelwolken, waardoor de zon zich per dag maar een paar keer liet zien. Een voorspelling op het journaal over aankomend mooi weer had hetzelfde gewicht als de aankondiging van de Elfstedentocht. Mensen werden er blij van en trokken eropuit. Logisch dus dat iedereen op zulke dagen op de foto ging. Camera's waren niet waterdicht en filmpjes hadden een beperkte lengte. Achter het weelderige groene gras en oranjebruine zonsondergangen ging een noodzaak schuil. Het moest allemaal nu gebeuren.

Dergelijke zorgen zijn met de jaarlijkse hittegolven van vandaag verdwenen. Tegenwoordig is de hamvraag of er niet te veel zon zal zijn en waar de beste schaduwplekken zich bevinden als de temperaturen oplopen tot nabij de veertig graden. Dat is toch zorgelijk.

Naast de zomer is de winter ook een bron van zorg, zeker vergeleken met de winters uit de jaren zeventig. Ik verbeeld me echt dat ik toen veel heb geschaatst en met sneeuwballen heb gegooid. De wereld kreeg namelijk een nieuwe kleur als ijs en sneeuw waren weggesmolten: het weelderige groene gras en oranjebruine zonnentinten voelden dan weldadig zacht aan je ogen. Vorig jaar hoorde ik eind oktober iemand in een winkel 'joepie' roepen omdat de eerste kerstbomen in de verkoop waren gegaan. Het was toen meer dan twintig graden en in de kranten stonden foto's van kamperende mensen.

Van andere signalen word je natuurlijk ook ongelukkig – nieuwe stormseizoenen, extreme regens, heftige rukwinden – maar het idee dat je nog hebt meegemaakt dat de seizoenen anders waren, is toch het meest zorgelijk.

JAAP KROL

De tuin van Edanz

Door **Wietske Aupers** Fotografie **Marinus Hillenga**

Worteltjes, snijbiet, sperziebonen, courgettes en pompoenen. Het is maar een greep uit wat groeit en bloeit in de pluktuin van buurtcentrum Edanz in de Groningse wijk De Hoogte. De veertig meter lange tuin lijkt op een afstandje een smalle strook met groen aan de voorkant van het buurtcentrum, maar in de tuin vind je een enorme diversiteit aan groente en fruit. Wie wil mag komen plukken en gratis iets meenemen.

Kees (71) is tuinman bij Edanz. Hij werkte kort als docent elektrotechniek en was medewerker op de servicedesk ICT van Rijksuniversiteit Groningen. Ook heeft hij nu al dertig jaar een volkstuin. Toen hij met pensioen ging, kwam hij daar een vriendin tegen die werkte bij vrijwilligersvacaturebank Linko50. Kees gaf bij haar aan dat hij wel geïnteresseerd was in vrijwilligerswerk. Kees: ‘Zij heeft dit toen voor me gevonden en het was een schot in de roos.’

Klusjesman en tuinman

Hij werd in 2018 in eerste instantie klusjesman bij Edanz. ‘Daar kwam ik na een tijdje collega Jonel tegen die vroeg of ik haar wilde helpen met het opzetten van een pluktuin. Toen ben ik ook tuinman geworden.’ Edanz is een buurtcentrum waar onder andere activiteiten worden georganiseerd op het gebied van bewustwording, creativiteit en spiritualiteit. De pluktuin past daar volgens Kees vooral goed in, omdat het een sociaal aspect heeft en zo voor verbinding zorgt in de wijk. ‘Als ik aan het werk ben, lopen er veel mensen langs die een praatje maken. Ik geniet van die gesprekken over het hek.’

Permacultuur

Tegen de muur van het pand staan twee vijgenbomen, een kiwibes en een passiebloem. Daarnaast een tegelpaadjie en dan begint de eigenlijke tuin. Voorin, het dichtst bij het gebouw, vind je de groentebedden met eenjarige groenten. Meer naar achteren staan vaste planten en struiken, bijvoorbeeld frambozen. Helemaal achteraan, tegen de straat aan, staan vier bomen. ‘Die stonden er al. Daar zijn we eigenlijk mee opgezadeld’, zegt Kees. ‘Ze nemen de zon weg, maar we hebben ze niet weggehaald en de groentebedden zo aangelegd dat ze niet volledig in de schaduw staan. Deze tuin is namelijk aangelegd volgens de gedachte van de permacultuur: zoveel mogelijk laten staan als het is.’ Door de tuin zijn wandelpaadjes aangelegd, zodat iedereen er makkelijk langs kan lopen. ‘Ook in de gedachte van de permacultuur, hebben we houten balken die in de weg stonden, in stukken gezaagd en daarvan de randen van de paden gemaakt.’ De tuin is ontworpen door tuinarchitect Marlies Duran. Hij wordt onderhouden door een vaste, helaas momenteel kleine, kern van drie mensen. ‘Mijn vriendin Astrid en ik zijn elke week aanwezig en Elsemieke komt af en toe en verzet dan in een keer heel veel werk. Ook Jaap komt regelmatig helpen.’

Helpende handen

‘Ik heb geprobeerd ook samen te werken met deelnemers aan de herstelacademie. Dat zijn mensen in een herstelproces na een moeilijke periode in hun leven. Maar

ik ben er persoonlijk nog niet aan toe om deze mensen ook echt te helpen bij hun genezingsproces. Voor mij staat het tuinieren voorlopig nog centraal. Als mensen affiniteit hebben met tuinieren en graag een handje helpen, zijn ze van harte welkom en natuurlijk is het mogelijk om ondertussen gesprekken te hebben over van alles en nog wat. Mensen uit de wijk steken soms ook hun handen uit de mouwen.’

Pluk en geniet, met respect voor planten en bloemen

Plukken en proeven

En natuurlijk komen er mensen langs om te plukken. ‘Toevallige passanten zien de rijpe frambozen hangen, lopen door en komen de volgende keer terug om te plukken, samen met de kinderen.’ Natuurlijk heeft niet iedere buurtbewoner verstand van tuinieren, daarom heeft Kees informatiebordjes gemaakt waarop staat wanneer de planten geplukt kunnen worden. ‘Ik hoop dat de bordjes uitnodigen om meer vragen te stellen. Ik wil het graag vertellen. Ook hoe je het klaarmaakt.’ Natuurlijk is het niet de bedoeling dat mensen groot inslaan. Iedereen moet er plezier van kunnen hebben. Er hangt daarom een bordje bij de ingang waarop staat pluk en geniet, met respect voor planten en bloemen. ‘Niet iedereen houdt zich daaraan. Dat is jammer, dat is slikken, maar we gaan niet met camera’s werken. We krijgen van voorbijgangers vaak reacties hoe lekker en leuk het is. Dat maakt het meer dan goed!’

Educatief

‘Het is een vriendelijke tuin, met vriendelijke vrijwilligers. Ik noem ons wel ambassadeurs van Edanz en de tuin het visitekaartje. Het zou mooi zijn als we ook educatief kunnen zijn, bijvoorbeeld door nog mooiere informatieborden.’ Edanz heeft voor de pluktuin een bescheiden subsidie gehad. Daar zijn we heel zuinig mee. We hebben spitvorken gekocht en kruidjes om op te zitten tijdens het tuinieren, want ik ben niet meer de jongste. Ook zijn de struiken en bomen langs de rand van de tuin met subsidie betaald. Ik koop zelf zaden voor mijn volkstuin en wat overblijft gebruik ik hier.’ Achter het gebouw zitten moestuintjes van mensen uit de buurt. Af en toe helpen wij elkaar. Wij lenen hun kruiwagen, zij onze spitvorken. Dit voorjaar had iemand van de buurttuin plantjes over, die kregen wij.’ Het werken bij Edanz is voor Kees zelf ook een leerzame ervaring: ‘Door te tuinieren leer ik omgaan met de dingen die er gewoon zijn, die ik maar heb te pikken. Die tuin gaat voor een deel zijn eigen gang.’ Hij doet er ook ideeën op voor zijn volkstuin: ‘Ik ben veel minder gaan ingrijpen en ben meer permacultuur gaan toepassen.’ ♦

Forum Groningen

Drie jaar verder

Door **Rutger Wiechers** Fotografie **Marinus Hillenga**

Het zijn alweer drie bewogen jaren geleden sinds het nieuwe Forum zijn deuren heeft geopend. Na een prachtige openingsperiode moest ook het Forum helaas geloven aan de beperkingen door de pandemie veroorzaakt. ‘We hebben een bizarre drie jaar achter de rug’, zegt directeur Dirk Nijdam hierover, ‘wij waren drie maanden open en het succes was ongekend.’ Dirk vertelt dat er in deze maanden een miljoen bezoekers waren geteld. Een prachtig aantal bezoekers voor een plek waar eerst zoveel kritiek op werd gegeven. Twee dagen na deze mijlpaal kwam de eerste lockdown.

Dirk is ondertussen al acht jaar directeur van Forum Groningen. Vanuit de inwoners van de stad was er aanvankelijk veel weerstand tegen de komst, ‘als je dan in de kroeg of op een feestje bent, vertel je op een gegeven moment niet meer dat je bij het Forum werkt!’ Dat het gebouw uiteindelijk een succes is, blijkt uit de vele positieve berichten in nationale en internationale pers. De 5 miljoenste bezoeker heeft ondertussen de M.C. Escher-achtige roltrappen getrotseerd. Forum Groningen is niet meer weg te denken uit de stad. Het gebouw is open voor iedereen. Zolang je geen overlast veroorzaakt ben je welkom. Het dient zich dan ook aan als

plek waar een zee aan mogelijkheden is. Of je nu bij een prachtig uitzicht een kop koffie wilt drinken, je kinderen mee wil nemen naar een tentoonstelling of om te studeren. Hier is er ruimte voor. ‘Ik wil dat mensen het zien als een plek waar je welkom bent. Dat het een plek is vóór hen. Niet voor het instituut *de gemeente*, maar gewoon voor de inwoners van de stad.’ Zonder twijfel heeft Forum Groningen een prachtige sociale en maatschappelijke functie gekregen. Zo krijgen houders van een stadspas bijvoorbeeld korting op verschillende activiteiten. Veel hiervan zijn zelfs gratis. Interviews met bekendheden of livemuziek vinden dan plaats in de hal.

Als lid van de businessclub dragen zij bij aan de onderbelichte kant van de samenleving, niet alleen met hun prachtige gebouw, maar ook door het straatmagazine te ondersteunen. Volgens Dirk Nijdam moet iedereen dan ook een kans krijgen om mee te doen in de samenleving, ‘Ik denk dat het belangrijk is dat mensen een doel hebben in het leven. De Riepe geeft een aanknopingspunt om een praatje te maken en geeft structuur aan mensen. Om zo ook dak- en thuislozen bij de samenleving te houden. Voor mij is het veel meer dan alleen het verkopen.’

Door **Teun Boulogne**

Kruiswoordcrypto

Door **Luuk Kobes**

- Horizontaal**
1 Wakker **7** Afsluiting
8 Terugkeer **9** Anti-anti
10 Vooralsnog
11 Besprekpuntenlijst
13 Brommen op een stoel
16 Complete leegte **18** Mister
19 Knijpbrilletje **20** Grondstof
21 Belsignaal

- Verticaal**
1 Gelukkig komt er nog een afrit
2 Een speciale inlichting geven
3 Werelddeel **4** Voorjaar
5 Afgebeeld vervelend persoon
6 Nijvere kwasten
11 Terreurdaad van de belastingdienst
12 Met lof het beste plantje
13 Mooie meid **14** Stierenvechter
17 Spaanse meneer

	1		2		3		4		5		6
7					8						
			9								
							10				
11		12									
						13		14		15	
16				17							
						18					
19								20			
21											

De oplossing vindt u op pagina 27

HOROSCOOP

Illustratie **Paul Kimkes**

Waterman **20 januari-18 februari**
Angst en geloof sluiten elkaar niet uit. Ze vinden een manier om een ruimte te delen. Onthoud dat jij niet je onzekerheden bent en dat ze jou niet definiëren. Eis je kracht terug, geloof in het onmogelijke en zet een stap in de richting van je beoogde toekomst.

Vissen **19 februari-20 maart**
Let op wat jou uniek maakt. Dit is een tijd waarin je de geschenken die je bij je geboorte hebt gekregen realiseert. Verwacht echter niet dat alles op zijn plek valt alleen omdat jij je hebt toegewijd aan je doelen. Daag jezelf, ondanks dit gegeven, uit om vooruit te gaan.

Ram **21 maart-20 april**
Je neemt meer risico's dan in het verleden en stelt meer vertrouwen in het universum. Je wordt voortgestuwd naar de toekomst die je altijd al voor ogen had. Bovendien zullen de zaken op het gebied van werk en zelfontplooiing een positieve wending nemen. Je zult de vruchten van je groei plukken!

Stier **21 april-21 mei**
Werk zonder je vast te hechten aan een bepaalde uitkomst. Vergelijk je reis niet met die van anderen en probeer geen externe validatie te zoeken. Hoe meer je op dit punt op je innerlijke kompas vertrouwt, hoe meer je op één lijn blijft met je hogere doel.

Tweelingen **22 mei-21 juni**
Droom groots. Zet gedurfde stappen in de richting van de toekomst. Laat niemand je in twijfel brengen over de doelen die je jezelf hebt gesteld. Weet dat het universum je zal helpen te bereiken wat je nooit voor onmogelijk hield. De lessen die je onderweg leert zijn van onschatbare waarde.

Kreeft **22 juni-23 juli**
De komende periode zal veel onthullingen met zich meebrengen, waarvan sommige aangenaam zullen zijn en andere niet. Het belangrijkste om te onthouden is dat de gegeven informatie met een reden wordt onthuld. Weersta de drang om je gevoelens te onderdrukken of om zaken onder het tapijt te schuiven.

Steenbok

22 december - 19 januari

Het enige wat we kunnen doen is vertrouwen op onze instincten en die eerste stap zetten. Het pad wordt gaandeweg duidelijker. Weet dat je er niet alleen voor staat. De hulp, ondersteuning en de middelen die je nodig hebt zullen je op het juiste moment worden verstrekt.

Leeuw **24 juli- 23 augustus**
Keer je blik inwaarts. Herken de gaven waarmee je gezegend bent en deel ze op actieve wijze met de wereld. Zelfvertrouwen in combinatie met een onwankelbaar vertrouwen in jezelf zal het geheim van je succes blijken te zijn. Deze transformatie schenkt je de sleutel naar een geheel nieuwe wereld.

Maagd **24 augustus-23 september**
Je neemt steeds vaker risico's die je in het verleden intimideerden. Je vermogen om met een dapper hart op te treden zal je in de richting van groei stuwten. Dit is het moment om het regelboek dat je voor jezelf hebt opgesteld uit het raam te gooien!

Weegschaal **24 september-23 oktober**
Dit is een tijd om je hart te openen. Dit is een tijd om te beseffen dat er van je gehouden wordt. Vertrouw erop dat deze verschuiving je verbinding met het universum versterkt. Het zal je meer vreugde brengen en een helder licht schijnen op je levenspad.

Schorpioen **24 oktober-22 november**
Er is zoveel dat je de komende periode wilt bereiken en je weet niet waar je moet beginnen. Zorg ervoor dat je je niet overhaast. Dit is een herinnering om zachtaardig voor jezelf te zijn. Je hoeft niet overal grip op te hebben — geef jezelf de toestemming om fouten te maken.

Boogschutter **23 november-21 december**
Wanneer heb je voor het laatst iets voor jezelf gedaan? Je wordt aangemoedigd om het rustiger aan te doen, Boogschutter. Wees je bewust van je eigen behoeften om die ongrijpbare balans tussen lichaam en ziel te vinden en te versterken. Het zal je naar het juiste pad leiden.

STRAATKLINKERS

HET ROER OM

Tekst en Illustratie door **Robby Bakker**

‘Mensen die nooit dakloos zijn geweest, begrijpen niet hoe moeilijk dat is’, vertelt Rebekka (37). Een melancholische glimlach speelt rond haar lippen. ‘Als kind groeide ik op als jehovagetuige. Mijn ouders waren kil en streng. Om aan de benauwende thuissituatie te ontsnappen, trouwde ik op jonge leeftijd met een jongen binnen de kerk.’ Rebekka hoopte vurig dat haar geïsoleerde bestaan hierdoor zou veranderen, maar niets was minder waar: ‘Mijn echtgenoot was een tiran. Stiekem ben ik in therapie gegaan en dat veranderde alles. »

Ik kwam tot het inzicht dat ik doodongelukkig was. Het roer moest om. Ik wilde breken met de kerk, maar was me er eveneens van bewust dat mijn gehele bestaan ermee verweven was. Ik zou werkelijk alles kwijtraken.’

Dat gebeurde ook. Rebekka’s ouders wilden haar niet meer zien, en op begrip van haar echtgenoot en vrienden hoefde ze niet te rekenen. ‘Mijn man zette mij op straat. Ik kon bij niemand terecht, plotseling was ik dakloos. Niet wetend waar je de volgende dag kunt slapen is een kopzorg die al je energie opslurpt. Er waren momenten dat ik dacht: het maakt me allemaal niets meer uit, ik ben opgebrand. Toch bleef ik doorstrijden. Dankzij mijn vastberadenheid en wilskracht ben ik uit het dal gekropen.’

‘De schaamte die ik ervoer weerhield mij ervan om hulp te zoeken. Ik had trouwens geen idee waar ik moest aankloppen of bij welke instelling ik mij kon aanmelden.

Uiteindelijk heb ik mijn echtscheidingsadvocaat opgezocht en in vertrouwen genomen. Met zijn hulp heb ik een woonruimte gekregen’, vertelt Rebekka met een warme

glimlach. ‘Dat was overigens geen makkelijk proces, maar ik had eindelijk weer hoop. Het geluk wat ik ervoer toen ik eindelijk weer een dak boven mijn hoofd had was onbeschrijflijk.’

Het is alweer een aantal jaar geleden dat Rebekka dakloos raakte. Spijt van haar beslissing om te breken met de kerk en haar familie heeft ze echter nooit gehad: ‘Het heeft mij, ondanks de zware periode die ik gekend heb, vrijheid en stabiliteit geschonken. Het gaat nu goed met mij. Ik ben getrouwd met een lieve man, ik heb een tweeling en werk

als receptioniste bij een apotheek. Ik ben ontzettend blij dat ik de hoop nooit volledig heb opgegeven’, besluit Rebekka zichtbaar aangedaan haar verhaal. ‘Het geweldige leven dat ik nu leid was alle ellende waard.’

De schaamte die ik ervoer weerhield mij ervan om hulp te zoeken

DE RIEPE BUSINESSCLUB

De bedrijven in dit overzicht ondersteunen De Riepe. Wilt u als bedrijf ook bijdragen? Dat kan, neem gerust contact met ons op: 050-5791818 (09:00-13:00 uur).

Aksion
Als de zon, tekentherapie
Bike Centre Dik, Groningen
Dagblad van het Noorden, (NDC mediagroep)
De Huismeesters, Groningen
Digno BV, Haren
Doesburg autoverhuur, Groningen
Dunk
Forum Groningen
Gemeente Groningen SoZaWe
Groningen Seaports
Groninger Kredietbank
Kluzzenbedrief Jan
Kompas Zuidlaren
Lotus uitvaart, Thesinge
Metaware BV, Groningen
Mamamini Helpman

Bewindvoering en inkomensbeheer
Tekentherapie, opleiding en begeleiding
Van ventiel tot helm
Nieuws uit Groningen/Drenthe
Woningcorporatie stad Groningen
Informatietechnologie
Van sjorband tot aanhangwagen
Deskundigheid in de geestelijke Gezondheidszorg
Boeken, films en events
WIJ is dichtbij
Havendienstverlening
Sociale hulpverlening
Veur putjederij in en omt hoes
Specialist in financiële zorgverlening
Uitvaartverzorging en -begeleiding
Cloudoplossingen managementsystemen
Goededoelenkringloop

New Nexus, Tynaarlo
Noback Ingenieursbureau, Groningen
Noorderlink, Groningen
Noorderpoort, Groningen
Old Burger Weeshuis, Leeuwarden
‘t Oortje Sieraden, Groningen
Praktikos, Assen
Preventief Veiligheidsdiensten BV, Groningen
Rijschool Gerald, Peize
Rottinghuis aanemingsbedrijf BV, Groningen
Schaap Strafrechtadvocaten, Groningen
Schilders de Vries, Groningen
Stichting Terwille, Groningen
Tandartsenpraktijk De Verbetering, Groningen
Verslavingszorg Noord Nederland, Groningen
Willem Rietman Interieur Tynaarlo

IT consultancy- en adviesbureau
Techn. natuurk. berekeningen en ontwerpen
Vacatures Noord Nederland
Beroepsonderwijs in Groningen/Drenthe
Ontwikkelen op sociaal, cultureel gebied
Oorbellspecialzaak
Trainingsbureau
Gastvrij beveiligen
Auto- en motorrijdschool
Allround bouwbedrijf in het Noorden
Strafrechtadvocaatuur
Sterk in duurzaam ondernemen
Vrij van verslaving
Gezond begint in de mond
Perspectieven bieden
Meubilair op maat

Volgende maand in De Riepe:

Graag een positiever beeld van dak- en thuisloze mensen

Dakloze mensen worden te vaak op dezelfde, negatieve manier in beeld gebracht. Dat vindt de stichting Kansfonds, een organisatie met als missie: ‘een thuis voor iedereen’. Kansfonds bedacht daarom de actie: ‘#Zo wil je toch niet gezien worden?’

En verder:

- Therapie met paarden
- Kommarin containerproject

Deze zal verschijnen rond 1 februari 2023

Oplossing puzzel van pagina 23

	1	U	I	2	T	3	E	S	4	L	A	5	P	E	6	N
		I		I		U		E		O						O
7	S	T	O	P		8	R	E	N	T	R	E	E			
		W			9	P	R	O		T	T		S			
		E		E		P			10	E	E	R	S	T		
11	A	G	12	E	N	D	A					E		E		
	A		R					13	Z	I	14	T	15	E	N	
16	N	I	E	T	17	S			I		O		X			
	S		P		E		18	S	I	R		O				
19	L	O	R	G	N	E	T			20	E	R	T	S		
	A		I	J		O		U			R		E			
21	G	E	S	P	R	E	K	T	O	O	N					

Nu ook op social media

@de_riepe

@deriepe

Scan mij!

OPVANGINSTELLINGEN

GRONINGEN

GRONINGEN

Dagopvang
Leger des Heils
Kostersgang 28
9711 CX Groningen
tel. 050-312 36 60
Dagelijks van 12.00 – 17.00 uur

Open Hof
Spilsluizen 5
9712 NR Groningen
tel. 050-312 21 22
ma t/m vr. 10.00 – 12.00 uur
zo t/m vr. 19.30 – 21.00 uur
Zondagavondviering om 18.45 uur

Twaalfde Huis
Eemskanaal Noordzijde 32a
9713 AB Groningen
tel. 050-579 78 45
Ma t/m vr. 9.30-16.30 uur

Beschermd Wonen (Vast&Verder)
Damsterdiep 267, 9713 EE Groningen

24-uurs opvang
Algemene opvang
Van Heemskerckstraat 75
9726 GH Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wender.nl

Hoendiephuis voor jongeren
Noorderstationsstraat 88
9717 KR Groningen
tel. 0591-648 261, www.wender.nl

Wonen Schoolstraat
Woonvoorziening (Beschermd wonen)
Schoolstraat 11
9712 JP Groningen
tel. 0591-648 261, www.wender.nl

LIMOR woonvoorziening Hiddemaheerd
Hiddemaheerd 112
9737 KX Groningen
tel. 0900-4857545
058-215 16 94, www.limor.nl

Nachtopvang
Schoolstraat 9
9712 JP Groningen
tel. 0591-648 261, www.wender.nl
dagelijks 21.00-10.00 uur
zon- en feestdagen van 21.00 tot 11.00 uur
Aanmelden en binnenkomen om te kijken of er plek is kan vanaf 21.00 uur tot 23.00 uur. Ook kun je maandag t/m vrijdag tussen 10:00 uur en 11:00 uur aan de Schoolstraat 3 langskomen om je aan te melden.

APPINGEDAM
LIMOR woonvoorziening
Vangnetvoorziening Cornelis Albertsstraat
Cornelis Albertsstraat 7
9901 EJ Appingedam
tel. 0900-4857545
www.limor.nl

HOOGEZAND
Wonen Hoogezand
Mansholtstraat 1-a
9602 SB Hoogezand
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

VEELERVEEN
Reintegratie-centrum
De Spetse Hoeve
Spetsbrugweg 4
9566 TK Veelerveen
tel. 0597- 541 341

VEENDAM
24 uren opvang
LIMOR Woonvoorziening
Burgemeester Bosscherstraat 10
9641 NG Veendam
tel. 0598-615111
www.limor.nl

LEEK
Crisisopvang Leek
Oldebertweg 61
9351 PC Leek, tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

WINSCHOTEN
Dagbesteding Werkpro
Papierbaan 60
9672 BH Winschoten
tel: 059-743 3004

DRENTHE

ASSEN

Kommarin
Maatschappelijke Opvang voor dak- en thuislozen Assen
Havenkade 16
9403 AH Assen
tel: 088-8393381

Openingstijden:
Dagopvang:
ma t/m vr 10:00-15:00 uur
Nachtopvang:
dagelijks 21:00-09:00 uur

Leger des Heils
Kortdurende opvang en beschermd wonen
Maria in Campislaan 257
9406 JG Assen

EMMEN
Dagopvang
Leger des Heils
Verlengde Spoorstraat 11
7811 GA Emmen
tel. 0591-658 233
Geopend ma t/m vr. 10.30-16.30 uur

Leger des Heils opvang Emmen
Weerdingerstraat 204
7822 BK Emmen
tel. 088-065 22 40

Leger des Heils
De Breehof - Beschermd wonen
Zijtak Westzijde 125
7833 BE Nieuw-Amsterdam

HOOGEVEEN
Dagopvang
Beukemaplein 14
7906 AK Hoogeveen
ma tm vr. 10.30-16.30 uur

FRIESLAND

DRACHTEN

Wonen Drachten
Stationsweg 118
9201 GS Drachten
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

LEEUWARDEN
Dagopvang
Leger des Heils
De Tuinen 32
8911 KE Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
geopend 10.00-16.00 uur
(woensdag 12.00-16.00 uur)

DAC Leeuwarden
Zuidergrachtswal 15-16
8933 AD Leeuwarden
tel. 0591-648 261
geopend 10.00-16.00 uur
www.wender.nl

Algemene Opvang
Nieuweweg 3
8911 LK Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

d' Ambacht
Cornelis Trooststraat 48
8932 BR Leeuwarden
tel: 058-299 99 30
dambacht@werkpro.nl

Huis voor Jongeren
Huizumerlaan 101
8934 BE Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Zorgopvang
J.H. Knoopstraat 2
8933 GS Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Wonen Hoekstersingel
Hoekstersingel 51-53
8922 AM Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Wonen Bonifatiusplein
Bonifatiusplein 19
8911 JT Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Nachtopvang
Oostergoweg 1 (Wirdumerpoort)
8911 MA Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Aanloophuis Leeuwarden
Bagijnestraat 36
8911 DR Leeuwarden
tel. 058-212 72 37
www.aanloophuisleeuwarden.nl

LIMOR Crisisopvang en woonvoorziening de Kei
De Kei 5
8918 AR Leeuwarden
tel. 0900-485 7545
www.limor.nl

ENGWIERUM

Leger des Heils
Beschermd Wonen
Fjellingsreed6
9132 EN Engwierum

BURGUM
Crisisopvang Burgum
Prinses Margrietstraat 63
9251 HB Burgum
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

HEERENVEEN

Aanloophuis de Brege
Herenwal 2
8441 AZ Heerenveen
0513-625 926
www.aanloophuisoerdebregel.nl

SNEEK

Sociaal Pensioen Sneek
Lemmerweg 53
8606 AA Sneek tel. 0591-648 261
www.wender.nl

De Herberg
Vier kamers voor dak- en thuislozen, verblijf maximaal 2 maanden
Kloosterdwarsstraat 3
8603 AG Sneek
Herbergtelefoon: 06-235 415 65

LIMOR Crisisopvang
Gonggrijpstraat
Gonggrijpstraat 9
8607 BD Sneek
tel. 0515-43 08 12
www.limor.nl

STRAATKANJER

Vriendelijkste lach in de stad

Door **Rutger Wiechers**
Fotografie **Marinus Hillenga**

Menig student en stadjer uit de Korrewegwijk kent zijn gezicht wel, Mitko-Dimitrov Mitev! Zijn verblijdende gezicht en immer vriendelijke begroeting wanneer je de Jumbo uitloopt bij winkelcentrum De Beren, zijn een zekerheid.

Mitko komt van oorsprong uit Bulgarije. 'Ik heb nog twee zoons die daar wonen', vertelt hij terwijl hij op zijn telefoon vol trots een foto laat zien. Zelf is hij zestien jaar geleden naar de stad gekomen (een echte inheems Groninger dus ondertussen) en verkoopt sinds een jaar of negen De Riepe. 'Wat ik het mooist vind aan De Riepe verkopen is het contact met de mensen. De praatjes die je met ze maakt.'

Veel mensen zullen hem ook kennen als accordeonspeler. Niet alleen een vader, kindervriend en professionele praatjesmaker, maar ook nog eens een muzikant. Een ding is zeker, Mitko-Dimitrov is een veelzijdig man. De agenten op straat konden deze virtuoos alleen niet zo waarderen. 'Als ze mij dan zagen spelen, moest ik van hen ophouden!' Voorlopig moeten de straten van Groningen dus even zonder zijn klanken. Zelf kan hij er gelukkig wel om lachen.

Een haast net zo bekend en vertrouwd gezicht als de Olde Grieze en de eierballen bij de FEBO. Een stad zonder Mitko is haast niet denkbaar.